MAATALOUS

Noin kymmenesosa Egyptistä ja Italiasta tulevista tuotteista ei lupauksista huolimatta ollut luomua. **SAKSALAISSELVITYS**

Viljojen ostohintoja euroa/tonni, alv 0 %

Osa hinnoista päivän hintoja, osa viikkohintoja

■ Vehnä	
Agrimarket	238–240 ↔
Avena	240 ↔
Fazer 1)	239 ↔
Helsingin Mylly	230–237 ↔
Kesko	236–240 ↔
(valk. väh. 12,0 %) 2)	
Kinnusen Mylly	240 ↔
Myllyn Paras	235 ↔
Raisio (sakol. 180–219)	237 ↔
(sakoluku 220–)	239–243 ↔
Y-maatalous 3)	238 ↑
Viking Malt (Amaretto)	235 ↔
■ Luomuvehnä	
Agrimarket	340 ↔
Fazer (valk. väh. 12 %)	340 ↔
Raisio	360 ↔
■ Rehuvehnä	
Agrimarket	224–226 ↔
A-Rehu	227 ↔
Avena	225 ↔
Kesko 2)	218–227 ↔
Kinnusen Mylly	215 ↔
Raisio	221–229 ↔
Y-maatalous	225 ↔
■ Luomurehuvehnä	
Agrimarket	275 ↔
Raisio	280 ↔
■ Rehuohra	
Agrimarket	197–210 ↔
Altia	210 ↔
A-Rehu	210 ↔
Avena	195–210 ↔
Genencor International - entsymiohra	210 ↔
Kesko 2)	200–205 ↔
Kinnusen Mylly	215–220 ↔
Raisio	210–220 ↔
Y-maatalous	200–210 ↔
■ Mallasohra	
Agrimarket 4)	224 ↔
Avena	222 ↔
Raisio	231 ↑
SGC (Prestige)	210 ↔
Viking Malt (mallas- ja entsyymiohra)	230 ↑
■ Luomumallasohra	
Raisio	400 ↔
Viking Malt	410 ↔
Luomuohra	
Agrimarket	295 ↔
Kinnusen Mylly	305 ↔
Raisio	310 ↔
■ Suurimo-ohra	
Raisio	220 ↔
■ Rehukaura	
Agrimarket	183 ↔
–vienti	190–196 ↔
A-Rehu	183 ↔
Avena	181–193 ↔
Kesko 2)	188–195 ↔
Kinnusen Mylly	187 ↔
Raisio	180–188 ↔
Y-maatalous	195 ↔
■ Suurimokaura	
Helsingin Mylly	200 ↔
Myllyn Paras	205 ↔
Raisio	196–209 ↔
■ Luomukaura	
Agrimarket	285 ↔
Avena	255 ↔
Helsingin Mylly	270 ↔
Kesko 2)	285 ↔
Polar bio oats	300 ↔
Raisio	300 ↔
■ Luomurehukaura	
Agrimarket	255 ↔
Kinnusen Mylly	260 ↔
Raisio	270 ↔
■ Ruis	
Agrimarket	225 ↔
Avena	225 ↔
Fazer 5)	230 ↔
Kinnusen Mylly 6)	232 ↔
Myllyn Paras	230 ↔
Raisio	227 ↔
■ Luomuruis	
Agrimarket	385 ↔
Fazer	405 ↔
Helsingin Mylly	380 ↔
Kinnusen Mylly	400 ↔
Raisio	380 ↔
■ Kevätrypsi ja -rapsi	
Avena	467–475 ↑
Raisio	468–477 ↑
■ Luomurypsi ja -rapsi	
Raisio	650 ↔
■ Härkäpapu	
Agrimarket	270 ↔
Raisio	300 ↔
■ Luomuhärkäpapu	
Agrimarket	370 ↔
Kinnusen Mylly	375 ↔
Raisio	380 ↔
■ Rehuherne	
Agrimarket	240 ↔
Raisio	280 ↔
■ Luomurehuherne	
Agrimarket	370 ↔
Raisio	380 ↔

Hinta noussut ↑ pysynyt ennallaan ↔ laskenut ↓ viikon takaisesta.

1) Sako vähintään 180.
2) Hinnasta vähennetään välityspalkkio.
3) Valkuainen vähintään 12 %. 244 euroa, jos valk. väh. 14 %.
4) Barke,Tipple.
5) Sako vähintään 60.
6) Sako vähintään 80, hlp 71.

Hintatiedot ostajilta

JAAKKO KILPIÄINEN

Luomutiloilla tuotevirtojen kirjanpito työllistää. Työtä helpottavat tekniikka ja laitteet, kuten esimerkiksi vaaka apevaunussa, sanoo luomukarjatilan isäntä Jyrki Kuikka.

Valvonnan kehittämisellä voisi lisätä luomun kiinnostavuutta

Luomuvalvontaa on esitetty yksityistettäväksi tai keskitettäväksi yhdelle viranomaiselle. Luomukarjatilallisen Jyrki Kuikan mielestä hyvin toteutettu valvonta voisi madaltaa kynnystä siirtyä luomutuotantoon.

POLVIJÄRVI (MT)
Mitä kauempana luomuvalvontaa tekevät tarkastajat ovat maataloustuottajan arjesta, sitä jäykemmäksi ja hankalammaksi valvonta muuttuu, pohtii Haukiniemen luomukarjatilan isäntä **Jyrki Kuikka**.

Maa- ja metsätalousministeriön asettama selvitysmies on esittänyt, että maataloustuotannon luomuvalvonta joko siirretään elykeskuksilta Elintarviketurvallisuusviraston (Evira) hoidettavaksi tai yksityistetään.

Evira ei kuulosta Kuikan mielestä hyvältä vaihtoehdolta viraston byrokraattisuuden takia. ”Vaikea sanoa, olisiko yksityinen parempi.”

Ei joka vuosi

Luomuvalvonta hoituu Pohjois-Karjalassa kohtuullisen hyvin tällä hetkellä. ”Järjestelmä on toki kallis viljelijän näkökulmasta, mutta tarkastajat ovat hyvät”, sanoo Kuikka.

Hänen 60 emolehmän tila maksaa luomuvalvonnasta vuodessa noin 1 000 euroa. ”En haluaisi rahoittaa valvontamaksuilla raskasta byrokratiakoneistoa.”

Jyrki ja Reetta Kuikka uskovat luomun kasvuun. ”Hitaasti mutta varmasti on edetty.”

Kuikka kyseenalaistaa tarpeen tehdä tarkastus joka vuosi. ”Jos olot tilalla eivät muutu, tuntuu tarkastuksen tekeminen rutiininomaisesti joka vuosi tarpeettomalta.”

Lypsykarjasta emolehmiin

Kuikka aloitti viljelijän uransa vuonna 1993. Silloin tilalla oli 25 lehmän parsinavetta. Viiden vuoden päästä siirryttiin luomuun.

”Tein laskelmia ja totesin, että tuotokset eivät tavanomaisessa tuotannossa nousseet. Olisi pitänyt lisätä ruokintaa, mikä olisi lisännyt kustannuksia ja heikentänyt kannattavuutta”, Kuikka kertoo.

Päätös siirtyä luomuun oli loppujen lopuksi helppo Kuikan ja tilan emännän **Reetta Kuikan** mielestä. Päätös luopua lypsykarjasta ja keksiä lehmien tilalle vaihtoehto oli paljon vaikeampi.

Ensimmäiset emolehmät muuttivat tilalle vuonna 2002. Kaksi vuotta elettiin rankkaa aikaa, kun oli sekä emolehmiä että lypsykarja, muistelevat Kuikat.

Luomun nousu

”Uskoimme luomun nousuun ja alusta asti oli myös selvää, että haluamme tehdä karjan jalostustyötä. Hitaasti mutta varmasti tässä on menty eteenpäin”, sanoo Jyrki Kuikka.

Vielä tällä hetkellä 90 prosenttia tilalta myydyistä eläimistä menee tavanomaiseen tuotantoon. ”Kunhan luomutuotanto edelleen jatkaa kasvuaan, tilanne muuttuu”, uskoo Kuikka.

Haukiniemen tilan pihatto on mitoitettu 60 emolehmälle, laajennussuunnitelmia ei ole. Noin kolmannes tilan lihantuotannosta myydään suoramyyntinä.

SARI PENTTINEN

Kaksijakoinen viikko viljakaupassa

Mennyt viikko oli kaksijakoinen maailman viljamarkkinoilla.

Alkuviikolla hinnat vahvistuivat ripeästi. Loppuviikko tultiin yhtä rivakasti alas. Perjantain päättökurssit asettuivat lähelle edellisviikkoista Pariisissa ja Chicagossa.

Loppuviikon alamäki johtui analyytikkojen mukaan siitä, että joulukuun futuurit erääntyvät pian ja sijoittajat vetivät rahojaan pois niistä. Maailman viljatilanne ei ole muuttunut.

Kansainvälinen viljaneuvosto nosti aavistuksen viljan satoennusteitaan torstaina julkaistussa marraskuun raportissa.

Kuluvan satokauden viljasato jää silti 5 prosenttia, 90 miljardia kiloa, viime vuotta pienemmäksi.

Viljapulan ja korkeiden hintojen takia kulutus supistuu ensimmäisen kerran 14 vuoteen ja jää 45 miljardia kiloa viime vuotta pienemmäksi. Toiset 45 miljardia kiloa otetaan varastoista.

Vielä heinäkuussa viljaneuvosto odotti historiallisen suurta sato.

Optimismia on myös tulevan kauden odotuksissa. Neuvosto ennakoi, että vehnän kylvöala saattaa kasvaa kaksi prosenttia viime kesästä huolimatta Yhdysvaltojen syysviljoja koettelevasta kuivuudesta.

Englannissa viljanviljelijäjärjestö HGCA arvioi perjantaina, että syysvehnästä jää neljännes kylvämättä sateiden takia ja kylvetyistäkin osa on niin huonossa kunnossa, etteivät oraat ehkä talvehdi. Viidennes syysrapsista on myös kärsinyt sateista.

Venäjälläkin tilanne on tavallista heikompi. Huonoiksi arvoituja oraita on yli kaksinkertaisesti edellisvuosiin verrattuna.

Suomessa viljan hinnat ovat ennallaan. Maaseudun Tulevaisuuden tämän viikon hintaseurannassa on 74 ostotarjousta, josta nousua on kahdessa. Ymaatalous nosti leipävehnän ja Raisio mallasohran tarjoustaan.

VEIKKO NIITTYMAA

MAATALOUDESTA LYHYESTI

Ruotsin maidontuotanto kasvoi niukasti

Ruotsin lehmät lypsivät tammi–lokakuussa vain 0,3 prosenttia enemmän maitoa viime vuoteen verrattuna. Luomumaidon osuus on kasvanut 13 prosenttia, kertoo ATL.

Maidontuotanto kasvoi eniten Kalmarin, Gotlannin ja Gävleborgin lääneissä. Tuotanto väheni eniten Jämtlannissa ja Västmanlandissa.

Ruotsissa on EU:n yhdeksänneksi suurimmat lypsykarjat. Keskikarjakooltaan suurimmat tilat ovat Slovakiassa, Tanskassa ja Tšekissä.

Nykyinen luomuvalvonta on edullista

JOENSUU (MT)
Nykyinen luomuvalvontajärjestelmä on edullinen sekä toimijoille että veronmaksajille, sanoo Elintarviketurvallisuusviraston (Evira) pääjohtaja **Matti Aho**.

”Mutta ongelmana on riittävän valvonnan järjestäminen, kun luomutoimijoiden määrä on lisääntynyt.”

Vain Suomessa ja Tanskassa valvonnan hoitavat viranomaiset, muualla EU-maissa valvovat yksityiset organisaatiot. Esimerkiksi Ruotsissa luomua valvovat viisi yksityistä tarkastuslaitosta.

Myös neuvontaa

Maa- ja metsätalousministeriön asettaman selvitysmiehen mukaan luomuvalvonnan yksityistäminen olisi varmin tapa saada valvontaan joustavasti lisää uusia voimavaroja.

Kun viranomainen tekee tarkastusta, hänellä on valvonnan lisäksi velvollisuus neuvoa. Yksityisen tarkastajan tehtävänä on valvoa ja neuvoa vain erillistä korvausta vastaan, toteaa Aho.

Hänen mukaan yksityinen luomuvalvonta on Ruotsissa 2–3 kertaa kalliimpaa kuin luomuvalvonta tällä hetkellä Suomessa.

”Toki kilpailun ansiosta eri tarkastuslaitokset tarjoavat erilaisia palvelupaketteja.”

Vaikka Suomessakin siirryttäisiin yksityiseen valvontaan, jäisi viranomaisille yhä velvollisuus arvioida järjestelmän toimivuutta sekä sääntöjen rikkomisesta rankaiseminen.

Järjestelmän valvontaa

Aho muistuttaa, että luomuvalvonnassa ei ole kyse tuotevalvonnasta, vaan järjestelmän valvonnasta. ”Järjestelmä on kaiken ydin, kaikki toiminta perustuu luotettavaan järjestelmään ja sääntöjen noudattamiseen.”

”Kun kuluttajien luottamus menetetään, ei ole mitään jäljellä. Saksassa oli tehty selvitys luomutuotteista ja havaittu, että noin kymmenesosa Egyptistä ja Italiasta tulevista tuotteista ei lupauksista huolimatta ollut luomua.”

Aho kertoo itse suosivansa luomutuotteita muun muassa niiden torjunta-aineettomuuden takia. Eläinlääkärille on myös tärkeää, että eläinten hyvinvointi on minimivaatimuksia parempaa.

”Osa luomutuotteista jää hyllyyn niiden korkean hinnan takia. Lisäarvolle pitää löytyä katetta, kuten parempi maku.”

SARI PENTTINEN

Lammastiloille kuulemiskirjeitä, vaikka asiat kunnossa

Monet lammastilat ovat saaneet kuluneena syksynä kirjeen, jonka mukaan tilan uuhimäärässä on ristiintarkastuksessa havaittu virheitä. Uuhipalkkiota on kirjeen mukaan haettu suuremmasta eläinmäärästä kuin tilan tukikelpoinen uuhimäärä viranomaisrekisterin mukaan on ollut.

Useat lampurit ovat kuitenkin varmoja siitä, että tuki on haettu oikein ja että virhe on viranomaisten.

”Viime päivinä on tullut tietoa, että Pro Agrian tarjoaman Weblammas-palvelun ja viranomaisrekisterin tiedoissa on eroavaisuuksia”, suunnittelija **Pia Vilen** Evirasta kertoo.

Hän ei vielä osaa sanoa, missä vika on, mutta kaikki tiedot Weblampaasta eivät ole siirtyneet Eviran rekisteriin.

”Tällaista tilannetta ei tietenkään saisi tulla, ja asiaa selvitetään koko ajan.”

Vilenin mukaan on aina tietynlainen riski, jos tila ei käytä viranomaissovellusta vaan jotakin vaihtoehtoista järjestelmää.

Hänen mielestään kuulemiskirjeet eivät ole menneet tiloille turhaan, sillä niiden avulla ongelma on tullut esille.

EU:n uuhipalkkio maksetaan tämän kuun alussa. Ne tilat, joille ristiriitaisuuksista on ilmoitettu, joutuvat odottamaan uuhipalkkiota, kunnes asia selviää.

Uuhipalkkion ristiintarkastus tehtiin nyt ensimmäistä kertaa. Siinä tilan uuhipalkkiohakemuksen uuhimäärää ja viranomaisrekisterin uuhimäärää on verrattu toisiinsa. Mikäli poikkeamia on havaittu, viljelijä on saanut selvityspyynnön asiasta.

Ylitarkastaja **Anne-Maria Mettälä** Mavin maataloustukien valvontayksiköstä kehottaa lampureita vastaamaan saamansa kuulemiskirjeeseen.

PEKKA FALI

Uuhipalkkion ristiintarkastus tehtiin nyt ensimmäistä kertaa.

”Kuulemiskirjeen tarkoituksena on varmistaa tilanne. Viljelijä voi vastata, että asia on hänen mielestään kunnossa ja lähettää liitteeksi lammas- ja vuohirekisterin otteet. Jos asia on kunnossa, se on kunnossa.”

Osa elykeskuksista ei ole lähettänyt kaikkia kuulemiskirjeitä viljelijöille ollenkaan, vaan on kuitannut kunnossa olevat tapaukset itse, Mettälä kertoo.

SATU LEHTONEN